

„Keramika je o večnom skúšaní a sklo je alchýmia... Vzťahy, život, príroda. To sú momenty, ktoré nesú v sebe silu, akú sa snažím zaznamenať. Nepracujem dlhodobo na nejakej téme, nerozvíjam jeden motív, život prináša nové pocity a niečo z nich chcem trvalo zachytiť.“

Peter Smik

Tvorba Petra Smika – spišského keramikára, vychádza z umeleckého spracovania rôznorodého materiálu ako kamenina, porcelán a sklo, ktoré rozmanitými technologickými postupmi premieňa na keramické a sklenené plastiky: tie napriek svojej zložitosti nepopierajú tradičnú úlohu keramiky. Gro tvorby tvoria komorné a monumentálne objekty s použitím jemnej i hrubej kameniny a porcelánu, vypaľovaných v peci. Okrem keramiky sa venuje tvorbe sklenených objektov, pri ktorých využíva „fusing“ (tavenie skla) a výrobu vitráží.

Výstava uvádza premiérový výber z komornej tvorby, s akcentom na diela z posledného obdobia, s konotáciami na dobu, v ktorej žijeme. Symbolický názov centrálnej inštalácie **Golden Age / Zlatý vek** (2025) reflektuje pády a vzostupy „zlatého veku“. Odkazuje na Chryseon Génos – tichú architektúru spomienok na vek, keď zem rodila sama od seba a ľudia žili v súlade s rytmom hviezd. Drevený objekt s chaoticky poukladanými krabicami ukrýva zlaté dutiny – svetlá minulosti, ktorú si len matne pamätáme. V ich útrobách stoja figúry z hliny – tieň bytostí, ktoré kedysi kráčali krajinou mieru a bezčasia. Ich obrysy sú ako ozveny nymf a pastierov z Arkádie, zrodené z ticha. „Zlato vo vnútri nehovorí o hodnote, ale o svetle, ktoré v nich pretrváva. Každá krabica je kaplnkou dávneho veku – roztriešteného, a predsa prítomného. Dielo nie je rekonštrukciou mýtu, ale jeho dychom. Je to pozvanie spomaliť, načúvať a v tienistých postavách objaviť to, čo prežilo aj veky železa.“

Inštaláciu dopĺňajú keramické sochy **Anjeli Apokalypsy** (2019), ktoré sú metaforou poročného dávania i brania. Autor uvádza: „Anjeli sa svojimi krídlami pridriavajú okrajov imaginárnej misky. Krídla sú prenikavé ako márnosť, perie ostré ako pazúry; symbolicky ponúkajú zmysly, emócie, vieru i nádej.“

Cyklos obrazov **Frozen Blue** (2024) je metaforou na zastavenie sa v okamihu večnosti, spomienkou na krásu, vytesanú zo svetla i chladu. „Tento za-mrznutý kvet je obrazom doby, v ktorej ľudia žiaria navonok, no vo vnútri zostávajú nedotknutí teplom ľudskosti. Priehľadné lupene sa vrstvia ako nesplnené sľuby, hliníkový podklad – chladný, odťažitý, odráža svet, kde by hobyť nedokáže zahriať srdcia.“

Objekty **Kamene** (2025) odkazujú na biblické „prach si a na prach sa obrátiš“ (Genesis, 3:19). „Kamene nehovoria. Ale kto sa zastaví a počúva, možno začuje. Nehovor, kto som. Pozri, že som.“ Diela pripomínajú, že v hĺbke nie sme viac než prach, no práve v tom je naša rovnosť.“

Keramická socha **Krížom slamku nepreložíš** (2025) je symbolom tichej neochoty: neprekročiť hranicu, hoci by stačilo len pohnúť slamkou. „Je to ticho, ktoré pripomína, koľko toho sa dá nevykonať. Telo z hliny, duša z mlčania.“

Monumentálne objekty **Walking in the Garden / Prechádzka v záhrade** (2024 – 2025) symbolizujú stopy minulosti, ukryvané v kvetoch. Záhrada sa stáva miestom, kde prítomné okamihy reflektujú spomienky. „Slno sa láme o listy, rozkladá čas na svetlo a tieň, na záblesky premieňajúce sa v pamäti na obrazy. Vietor rozohráva spomienky v šume stromov, voda uchováva ich odrazy a mení ich na plynúce tvary, kvety nesú stopu minulých chvíľ.“

Autor sa popri umeleckej tvorbe aktívne podieľa na výtvarnom živote východného Slovenska nielen ako vystavujúci umelec, ale aj ako edukátor, organizátor výstav a rezidenčných umeleckých pobytov. V rámci aktivít občianskeho združenia Annogallery spolu s manželkou Katarínou realizuje množstvo workshopov a výstav, putujúc s keramickým kruhom nielen po regióne, ale aj za jeho hranice, neúnavne prezentujúc „posolstvo zeme“, s cieľom zdieľať voľnú kreativitu „spečatenú hlinou“. Formovanie hliny je totiž účinnou arteterapiou a tak ako ostatné druhy výtvarného umenia, aj keramika sa stáva prostriedkom, ktorým môžeme objavovať seba i svet a vytvárať medzi nimi nový vzťah.

Mgr. Lucia Benická – kurátorka výstav

peter
smik

Golden Age / Zlatý vek

keramika
ceramics

O AUTOROVI

Peter Smik sa narodil v r. 1968 v Poprade, žije a tvorí v neďalekej Hôrke. Venuje sa voľnej a úžitkovej tvorbe, realizuje workshopy keramiky a podieľa sa na výtvarných projektoch. Štúdium absolvoval na Strednej priemyselnej škole v Poprade a Strednej umelecko-remeselnej škole v Prahe. Ďalšie štúdium keramiky a práce so sklom absolvoval na rôznych stážach v Česku a v Nemecku, napr. 2004 / Spracovanie plochého skla tiffany technikou a Tavenie skla v Čechách, 2008 / Papierový porcelán v Grenzhausen v Nemecku, 2009 / Tlač na keramiku na Akadémii Karlsruhe v Nemecku, 2009 / Škola keramiky v Čechách. Smik vystavuje doma i v zahraničí. Jeho práce sú zastúpené vo verejných a súkromných zbierkach na Slovensku, v Maďarsku, Francúzsku, Nemecku, Švajčiarsku, Poľsku a v Českej republike.

www.petersmik.com

Kurátorka:

Mgr. Lucia Benická – Galéria umelcov Spiša

Grafika:

Svetlana Justinianová – Tatranská galéria v Poprade

Produkcia:

Tatranská galéria v Poprade – kultúrne zariadenie Prešovského samosprávneho kraja v spolupráci s Galériou umelcov Spiša – kultúrne zariadenie Košického samosprávneho kraja

O VÝSTAVE
ABOUT EXHIBITION

www.tatragaleria.sk | www.gus.sk